

Biography of Mordechai Levanon - Magical Poetic Landscape Paintings

מספרים על הצייר מרדכי לבנון

מרדכי לבנון 1901-1968

- 1901 נולד בשם מרדכי וייס למשפחה מסורתית בכפר ליד העיר גרוסוורדיין שבטרנסילבניה.
1911-1920 החל לצייר, למד ציור אצל אחיו הבכור, שהיה גם הוא צייר.
1921 עלה לארץ ישראל.
1922 למד ציור בבית הספר בצלאל בירושלים.
1922-1925 עבד כפועל חקלאי ב"גדוד העבודה" במושבות הגליל, ומאוחר יותר כפועל בניין בטיחות.
1925-1927 למד בסטודיו לציור של ההסתדרות אצל הצייר יצחק פרנקל (פרנל), והתגורר בשכונת מחלול בתל אביב.
1929 היה חלק מקבוצת "מסד" והשתתף בתערוכה הקולקטיבית הראשונה של הקבוצה.
1937 תערוכת יחיד ראשונה בגלריה הס בתל-אביב.
1938 השתקע בירושלים. תמונותיו נשלחו לביאנלה של ונציה. זכה בפרס דיזנגוף
1939 תערוכת יחיד בגלריה כ"ץ בתל אביב. השתתף בתערוכת אמני ארץ ישראל בניו יורק.
1940 תערוכות יחיד בבית פבונר בחיפה ובגלריה כ"ץ בתל-אביב.
1944 תערוכת יחיד בגלריה בית הבימה בתל-אביב.
1946 תערוכות יחיד בגלריה כ"ץ בתל-אביב ובבית האמנים בחיפה.
1948 תערוכת יחיד במוזיאון תל-אביב. זכה בפרס דיזנגוף ובפרס ירושלים.
1949 תערוכה רטרופקטיבית בבית האמנים בירושלים.
1950 תערוכה מטעם אגודת הציירים בחיפה.
1951 תערוכת יחיד בגלריה סן מרקו ברומא.
1953 תערוכות יחיד בבית האמנים בתל-אביב ובגלריה צ'מרינסקי בתל-אביב.
1954 תערוכת יחיד בגלריה טרקלין בחיפה.
1956 תערוכות יחיד בגלריה נורה ובגלריה רינה בירושלים.
1957 תערוכת יחיד במוזיאון תל-אביב. השתתף בביאנלה של סאן פאולו וזכה בפרס ישראל-ברזיל.
1960 זכה בפרס דיזנגוף. הציג בגלריה ריוור בפריס.
1963 תערוכת יחיד בגלריה רוזנר בתל אביב. פתח את הסטודיו שלו בצפת וחילק את זמנו בין צפת וירושלים.
1965 תערוכות יחיד במשכן לאמנות בעין חרוד ובמוזיאון לאמנות חדשה בחיפה.
1965-1968 השתתף בתערוכות של אמנות ישראלית באירופה. בתערוכת יחיד בגלריה דה-בר באמסטרדם
1968 תערוכת יחיד במוזיאון ישראל. זכה בפרס ירושלים.

מרדכי לבנון נפטר בשלהי 1968 בירושלים.

נופי ירושלים של מרדכי לבנון

מתוך קטלוג תערוכתו של מרדכי לבנון במוזיאון תל אביב - תש"ח

כסהרורי קְשׁוּף קסמיה של הארץ מהלך בקרבנו לבנון. את הפאתוס המיוחד שבמראות הארץ ואת הדנוי הכמוס שבדיוקן האדם משתדל הוא להביע בציורים, אשר לבלובם האמיתי מופיע ברגע שהאמן מרגיש את עצמו כאילו מנותק מהמציאות, כאילו דואה על כנפי דמיונו המשולהב. בייחוד נכונים הדברים לגבי נופי ירושלים שלו.

מרדכי לבנון - רישום - נוף ירושלמי

זו אינה ירושלים דלמטה ואף לא ירושלים דלמעלה. זוהי קריה מופלאה שרויה במין היפנוזה אשר בה נופים ודמויות הם חלק בלתי נפרד מהזייתו של האמן. חיים גמזו - 1948

הצייר מרדכי לבנון

מתוך כתב העת גזית - ירחון לאמנות וספרות - גליון מ"ס 308 - תשכ"ט

מרדכי לבנון הוא שם דבר בתנועה האמנותית בארץ, אם כצייר ואם כאדם, כי גילם באישיותו אחת התופעות המעניינות באמנות הישראלית; היתה בו מזיגה מופלאה של צייר והוגה, עד כי הציור היה חלק לא-נפרד של הגותו וההגות השתלבה במלואה במסכת הציורית שלו. אף-אל-פי-כן, הגותו מעידה על ציורו ולא להיפך. ציורו הוא בעצם פרי פנטסיה מרקיעת שחקים, המותנית בעולם ריגושיו וכוח דימויו. אין היא תוצאה של הגות אינטלקטואלית. וכפי שציורו היה במידה גדולה פנטסטית, כן גם הגותו חרגה מן המסגרת של כל דיסיפלינה מחשבתית.

מרדכי לבנון - אמן ויצירתו מאת דוד גלעדי

מרדכי לבנון נולד בגרוסווארדיין שבטראנסילבניה וגדל במשפחה אדוקה - אביו היה רב המחוז ומרדכי הילד למד פרק זמן מסוים ב"חדר". בן שתיים-עשרה החל רושם ומצייר בהסתר. ב-1921, בהיותו בן 20 עלה לארץ ועבד ארבע שנים כפועל חקלאי במושבות הגליל. את השכלתו הציורית קיבל באולפן שבהנהלת י. פרנקל בשנים 1925 - 1927. במקביל נאלץ לדאוג לפרנסתו ועבד כפועל בעבודות שונות. באותה תקופה הציג במספר תערוכות שנערכו מטעם האולפן.

כשעזב את האולפן של פרנקל, הצטרף לקבוצה של ציירים של הזמן ההוא ויחד המשיכו לעבוד, להשתלם וביחוד הירבה אז, יחד עם חבריו לרשום עירום. החברים היו מבקרים איש את עבודות חברו. מעט העבודות שנותרו מן התקופה הזו מצביע על סגולותיו האישיות, שהלכו והעמיקו עם הזמן, ועל יצירה אמנותית בעלת חותם אישי ביותר. שני שותפים ליצירה הזו: מרדכי לבנון והנוף הארץי-ישראלי. לבנון החולם בצבעים מצא פורקן לחלומותיו המסתוריים, אמנם, בעיקר בנוף, אך לא הסיח את קוריו-חלומותיו מדמות האדם; שניהם, גם הנוף וגם האדם, שימשו לו כעין מעבדה נפשית לכל אותה עצמת ריגושים קסומים שהשתפכו על פני הנייר ועל פני ה בד דימויים נרגשים, אך קונקרטיים.

דימויו החלומיים, שעוצבו במשיכות מכחול נסערות, בקמטי צבעים, בזינוק גברי תוקפני, שימשו מבע למחלצות חלומותיו, שרב בהן המתח הנפשי, עד כדי כך שמתח זה משווה למיחבריו רוחניות עלומה. רק מי שהצליח לפענח את שיח הגותו של הצייר, שהגיגיו הפורחים באויר היו תמצית עקרונותיו בתפיסה האמנותית, יוכל לעמוד על מלוא המשמעות של תופעה חד-פעמית זו באמנות הישראלית, ששמה מרדכי לבנון. באדמת טרשים של מדרוני הרים שרופים, חרבים, נוקשים, או באדמת זריעה דשנה ואף בצריפי מחנות המטים ליפול מרוב זוקן, קבע איזה מתח נפשי עלום, שתאם את עולם האירועים הנפשיים שלו. מעולם לא שאף לעצב את דמותו של הנוף, אלא היה, בלא יודעין, מלביש אותו

סמלים מאוצר חזיונותיו. לבנון שזר את הסמלים האלה למעין רקמת הגיגים מיוגוניים של ריגושים נפשיים וזאת הביע בעצם את תמצית הוויתו האמנותית והאישית ועיצב במרקמו המיוחדים שירה ויזואלית מופלאה שרק הוא ראה בעיני רוחו.

מרדכי לבנון - צבעי מים אקווארל - נוף צפת

טעות לחשוב שלבנון היה זקוק בעשרות שנות חייו האחרונות ל"מוטיבים" מנופי הטבע; אפשר שעוד בשנות השלושים והארבעים כבר עיבד נופים ריאליים לחזיונות פורחים. במשך עשרות שנים מאז סוף שנות העשרים ועד ימיו האחרונים בצפת, עקבתי אחר דרך עבודתו, תכופות אף בשעת עבודתו, ולנגד עיני עלו מתהום נשמתו אגדות נופים שצמחו מקרקע דשנה של חלומותיו. אמנם בשנות השלושים והארבעים היה בכל זאת נזקק לנופים ריאליים כדי לתת פורקן לחלומותיו וחזיונותיו, אך בעשרות השנים שלאחר מכן, עיצב, סימפוניות-אגדות של חזיונות מיוגוניים, מבלי להזדקק להשראה מן הטבע, אף לא בצפת. ציורים אלה, גואשים ובדים, לבשו קסמי חזותו בכוון ריגשה נפשית והגותית; רק מי שהכיר אותו מקרוב ונאזר בסבלנות יתרה כדי להבין מקטעי מחשבות ערטילאיות, שעל הרוב לא היה להן התחלה ואף לא סוף הגיוני-ריאלי, את שפעת רעיונותיו המפתיעים, לעתים מגומגמים, נוכח לדעת שאת מלאכת ציור זאת מלווה בלי הפסק הגות אינטנסיבית; היא הייתה מולדתו הלבדית ואף מקור לכל אותה השראה מיסטרית, שפה ושם נאחזה אף בקבלה, בלי שהוא בעצמו עסק אי-פעם בתורת המיסטורין. חבל, שאיש לא רשם בקביעות את שפעת הגיגיו, שהיו בלי ספק משמשים מתח לעולמו ההרמטי.

מרדכי לבנון לא היה אדם מתבודד ואף לא הסתגר בד' אמות של סדנתו; הוא היה איש-רעים. חיבב את הבריות ואף אהב חברת אנשים, אך עולמו הגותי והנפשי נשאר בעיני רוב האנשים כספר חתום. רק אנשים בודדים הצליחו להציץ אל תוך דפיו הקסומים של אותו ספר לא כתוב, לפענח את כתב הגיגיו ולמצוא זהות בין ציוריו ובין הגותו, שהיתה בהם אותה מגיה חזיונית, שהוא עיצב בתנופה לא מצויה ובעצמת ריגושי המיוחדת. אמת, אפשר לאמור שהוא הציץ לפרדס של האמנות המודרנית, אך לא נפגע. לא הלך שבי אחר הישגים זרים, לא רעה בשדות נכרים, אף כי עשה פרק זמן בפריס, ובלי ספק התבשם מהאווירה המיוחדת של אוצרות האמנות שם ואף הציג שם את ציוריו. כמה חדשים לפני מותו ערך אף תערוכה באמסטרדם, ערך מסע על פני אירופה וביקר בספרד. לבנון ידע ליהנות מהיופי של האמנות הגדולה, אך מעולם לא השתעבד לה. הוא היה כעין סנה בוער שאינו אוכל. גבריאל טלפיר - 1969

11.244
ד ב ד
מרדכי לבנון
התעוררתי על פי לבנון, בעלי רוח חיה תמימה — איש נחמד לי שפגשתי. אני חמד הנפש הנחמד: — נבי אורי ראשון לירושלים! אני עמים בשנים נחמות: האי — שנתנו הוא סוף החפנות מרבי פת. ציור זה נולד על עצמו מן עין כבוד. הוא אינו מסתב כרמזים פלטים, פרטים או סמלים נובי פנים. אריישראל שכתובותיו יש להן אהבה, אהבת היסטוריה וירושלים וענין הרוח — יש בהם אספוליות של אהבה, פתח נפש, אהבה לא סמוליות, יש לו שוליות סמוליות. כלטו ציורו את פלטי ירושלים. הוא חושב שמה שחבר. אני יכול לומר על ציור כלי המדיניות, אין ציור יכול לא להבי חייב כפי הפחות של נחמה, ואי רבו נחמות: החבר שבוך המנוי רוח הפניות וכן אלה שאינם מרצות בעיני חלו מול ציור שחבר אהבה ליופיו, מנסות על רחבי שילוש שמה בין מנסות הנחמה והנחות השל שפנותיו של ידי ריחית מנסות ואספוי לימי שלימי, לא כן אצל לבנון. שער הרוח שיש בלבנון שיהא אהבה לפנים מלי עקרי המדיניות, יש לו המון המון ביופיו של האהבה: ריגונו, המנוחה של לבנון, לפנים: רח הנית מלי שפנות הנחמה, עני אה, נולד, ראשייתה ושפת ירושלים עשיות במה לימי רב. הן מרבי חות בענין. הן בעלות הוכן מנסות ומנסות, הם שפתי פתוך איש על שכל לא מתוך חלול שלימי, שופל מרמזים ובמסודי השפלי — העליל העליל וירושלים עני אהבה לפיה. אני מודה מנסה רוח השפוער ינה את ההפוער הנה. **נחום גוטמן**

הצייר מרדכי לבנון - אחרית דבר

מאת נחום גוטמן כפי שפורסם בספר מרדכי לבנון - אמן ויצירתו מאת דוד גלעדי

אני נהנה למקרא הרשימה שכתבתי על לבנון לפני עשרים ותשע שנים ושנשתמרה בעזבונו, ואיני רואה צורך להרחיבה או לתקנה.

שנים קשות עברו על לבנון, שנים פוריות של ציור ונתינת ביטוי לעצמו. חבל שרק בערוב יומו הגיעו אליו האקספרטים של מוזיאון ישראל ועשו תערוכה מתמונותיו במוזיאון הזה.

בתערוכה זו ראינו אותו יושב מצומק ושקוע בעצמו - מביט בשתיקת-פרידה אל עבר מבקרי תערוכתו, כאדם שיודע, כי חייו מתקרבים לסוף פסוק. אלמלא האקספרטים הזרים לאמנות-הציור-הישראל-היום - וודאי שהציירים בארץ לא היו חשים עצמם כתלויים על בלימה - והיו מכים שורשיהם תחתם, כאן בארץ, ביתר נוחות ובטחון.

במשך השנים שחלפו מאותה תערוכה בבית-הבימה נפגשתי רבות עם לבנון. זכורות לי שעות עבודה משותפת עם חברים ציירים. היינו יושבים בקבוצות, בין חורשות זיתים בצפת, בין סמטאות יפו ובסביבות ירושלים, מוקסמים מן הנופים המיוחדים, איש איש נתון בעולמו הפנימי, איש-איש וזמזום מנגינתו, או בשתיקתו, מוקפים בצבעים ומכחולים הפזורים בדשא בין האבנים.

היינו מכירים לפי שיירי הצבעים בין העשבים והחצץ, מי ישב וצייר כאן לפנינו - במקום זה. ומכנה משותף של מחשבות ורגשות היה נמתח ונשזר בינינו - למרות שכל אחד צייר את עצמו.

לבנון בא ארצה עם מטען רוחני משלו וחיפש, ביודעים או בלא יודעים, קשר עתיק ומיסטי אל הארץ הזאת ולנופיה. בדיבוריו הוא היה מעורפל וקשה-בטוי - אך שתיקת עיניו האפורות שלא הישרו להביט לתוך עיני הדובר אליו - אמרה הרבה. מכחולו שלא מסר תמיד את הריאליות, היה מעולף מיסתורין - והביע הלך-נפש שבא לו, לדעתי, מדורות שקדמו לו: נהייה מיוחדת למזרחיות שבנוף. מכחולו לא היתווה רק קווים וצבעים, כי אם תחושות שמעבר למחשבה. אנחנו הציירים הרגשנו זאת תמיד והוא קנה לו את עולמו בינינו ביחודו. במשך עשרות השנים האחרונות הלך לבנון ונצמד לנופים - שהם ביטוי מיסטי לאהבת המזרח.

אמנים ישראלים, מן ההכרח שיהיו קשורים בנוף המיוחד שלנו ובו ימצאו את פורקנם הנפשי והאמנותי. אי לכך - תרומתו של לבנון לאמנות הישראלית תישאר כאחת מאבני היסוד של האמנות בישראל. נחום גוטמן - 1970.

מקורות נוספים:

מרדכי לבנון - גזית - ירחון לאמנות וספרות

מרדכי לבנון - ויקיפדיה

מרדכי לבנון - אמן ויצירתו מאת דוד גלעדי, מבוא - חיים הזז, אחרית דבר - נחום גוטמן

מרדכי לבנון - רישום - נוף ירושלמי

מרדכי לבנון - רישום - נוף בצפת

אם ציוריו של מרדכי לבנון קרובים לליבך, נשמח מאוד לקבל ממך אימייל עם פרטים כגון תקופות, סוג העבודות וכד' שמעניינים אותך. ברשותנו **יצירות נוספות של הצייר מרדכי לבנון** שעדיין לא הספקנו להעלות לאתר ונשמח לשלוח לך פרטים לפי בקשתך.

If you like Mordechai Levanon and his paintings, you are most welcomed to send us an email describing your particular topics of interest such as preferred periods, types etc. We have **more works of the painter Mordechai Levanon** which we haven't yet found the time to upload, and we'll be glad to send you the information you require.